

Kontakty z Mediami
i Informacja

Sąd Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 16/22
Luksemburg, 26 stycznia 2022 r.

Wyrok w sprawie T-286/09 RENV
Intel Corporation/Komisja

Sąd stwierdził częściową nieważność decyzji Komisji nakładającej na Intel grzywnę w wysokości 1,06 mld EUR

Przeprowadzona przez Komisję analiza jest niekompletna i nie pozwala wykazać w sposób wystarczający pod względem prawnym, że sporne rabaty były w stanie lub mogły wywołać antykonkurencyjne skutki

Decyzją z dnia 13 maja 2009 r.¹ Komisja Europejska nałożyła na Intel, producenta mikroprocesorów, grzywnę w wysokości 1,06 mld EUR z tytułu nadużycia pozycji dominującej na światowym rynku procesorów² x86³ w okresie od października 2002 r. do grudnia 2007 r. poprzez wdrożenie strategii mającej na celu wykluczenie z rynku jego konkurentów.

Zdaniem Komisji owo nadużycie obejmowało dwa rodzaje zachowań handlowych stosowanych przez Intel wobec jego partnerów handlowych, mianowicie bezpodstawne ograniczenia oraz rabaty warunkowe. W odniesieniu do w szczególności tych ostatnich, Intel przyznawał rabaty czterem strategicznym producentom sprzętu informatycznego [Dell, Lenovo, Hewlett-Packard (HP) i NEC], pod warunkiem że będą oni kupować u niego całość lub prawie całość potrzebnych im procesorów x86. Podobnie, Intel dokonywał wypłat na rzecz europejskiego dystrybutora urządzeń elektronicznych (Media-Saturn-Holding), pod warunkiem że ten ostatni będzie sprzedawał wyłącznie komputery wyposażone w procesory x86 produkcji Intel. Owe rabaty i wypłaty („sporne rabaty”) zapewniały lojalność czterech producentów sprzętu informatycznego oraz Media-Saturn i tym samym istotnie zmniejszały zdolność konkurentów Intel do konkurowania w oparciu o zalety produkowanych przez nich procesorów x86. Antykonkurencyjne zachowanie Intel przyczyniło się zatem do ograniczenia wyboru przysługującego konsumentom oraz do zmniejszenia motywacji do innowacji.

Wyrokiem z dnia 12 czerwca 2014 r. Sąd oddalił w całości skargę wniesioną przez Intel na tę decyzję⁴. Wyrokiem z dnia 6 września 2017 r., wydanym na skutek odwołania Intel, Trybunał uchylił ten wyrok i przekazał sprawę Sądowi do ponownego rozpoznania⁵.

Na poparcie żądania uchylenia wyroku początkowego Intel podniósł w szczególności, że Sąd naruszył prawo, ponieważ nie zbadał spornych rabatów w świetle wszystkich okoliczności sprawy. W tym względzie Trybunał stwierdził, że Sąd, podobnie jak Komisja, oparł się na założeniu, iż rabaty lojalnościowe przyznawane przez przedsiębiorstwo zajmujące pozycję dominującą z samej swojej natury mają zdolność do ograniczenia konkurencji, wobec czego nie było konieczne dokonanie analizy wszystkich okoliczności sprawy, a w szczególności przeprowadzenie testu AEC

¹ Decyzja Komisji C(2009) 3726 wersja ostateczna z dnia 13 maja 2009 r. dotycząca postępowania na podstawie art. [102 TFUE] i art. 54 porozumienia EOG (sprawa COMP/C-3/37.990 – Intel).

² Procesor jest podstawowym komponentem każdego komputera zarówno pod względem ogólnej wydajności systemu, jak i całkowitego kosztu urządzenia.

³ Mikroprocesory stosowane w komputerach można podzielić na dwie kategorie, mianowicie na procesory x86 i procesory oparte na innej architekturze. Architektura x86 jest standardem opracowanym przez Intel, który umożliwia działanie systemów operacyjnych Windows i Linux.

⁴ Wyrok Sądu z dnia 12 czerwca 2014 r., *Intel/Komisja*, T-286/09 (zob. również komunikat prasowy nr 82/14).

⁵ Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z dnia 6 września 2017 r., *Intel/Komisja*, C-413/14 P (zob. również komunikat prasowy nr 90/17) („wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym”).

(znanego w języku angielskim jako „as efficient competitor test”)⁶. Komisja przeprowadziła jednak w swej decyzji dogłębne badanie owych okoliczności, które skłoniło ją do wniosku, iż równie skuteczny konkurent musiałby stosować ceny, które byłyby nierealne, w związku z czym praktyka polegająca na stosowaniu spornych rabatów mogła skutkować wykluczeniem takiego konkurenta. Trybunał stwierdził na tej podstawie, że test AEC miał realne znaczenie przy dokonywaniu przez Komisję oceny zdolności rozpatrywanych praktyk do wywołania skutku w postaci wykluczenia konkurentów, wobec czego Sąd był zobowiązany zbadać wszystkie argumenty Intel sformułowane w przedmiocie tego testu i jego zastosowania przez Komisję. Zważywszy, że Sąd nie dokonał takiego badania, Trybunał uchylił wyrok początkowy i przekazał sprawę Sądowi do ponownego rozpoznania celem zbadania w świetle argumentów przedstawionych przez Intel zdolności spornych rabatów do ograniczenia konkurencji.

W wyroku z dnia 26 stycznia 2022 r. Sąd, orzekając w następstwie przekazania mu sprawy do ponownego rozpoznania, stwierdził częściową nieważność zaskarżonej decyzji w zakresie, w jakim Komisja uznała w niej sporne rabaty za nadużycie w rozumieniu art. 102 TFUE i nałożyła na Intel grzywnę w odniesieniu do wszystkich jego zachowań uznanych za stanowiące nadużycie.

Ocena Sądu

Sąd uściślił na wstępie zakres sporu po przekazaniu mu sprawy do ponownego rozpoznania. W tym względzie Sąd zauważył, że uchylenie wyroku początkowego było uzasadnione tylko jednym błędem, mianowicie błędem dotyczącym nieuwzględnienia w wyroku początkowym argumentów podniesionych przez Intel w celu podważenia przedstawionej przez Komisję analizy AEC. W tych okolicznościach Sąd uznał, że w ramach prowadzonego przez siebie badania może powtórzyć jako własne wszystkie ustalenia, które nie są obarczone stwierdzonym przez Trybunał błędem. Z jednej strony chodzi tu o zawarte w wyroku początkowym ustalenia dotyczące bezpodstawnych ograniczeń oraz ich bezprawnego w świetle art. 102 TFUE charakteru. Sąd uznał bowiem, że Trybunał nie zakwestionował, nawet co do zasady, dokonanego w zaskarżonej decyzji rozróżnienia między praktykami stanowiącymi takie ograniczenia a innymi zachowaniami Intel, do których wyłącznie odnosi się przedmiotowa analiza AEC. Z drugiej strony Sąd powtórzył jako własne rozważania zawarte w wyroku początkowym, zgodnie z którymi Komisja wykazała w zaskarżonej decyzji istnienie spornych rabatów.

Wyjaśniwszy powyższe, w pierwszej kolejności Sąd rozpoczął badanie żądania stwierdzenia nieważności zaskarżonej decyzji od przedstawienia określonej przez Trybunał metody oceny zdolności systemu rabatowego do ograniczenia konkurencji. W tym celu przypomniał on, że chociaż system rabatów za wyłączność wprowadzony przez przedsiębiorstwo zajmujące pozycję dominującą na rynku może zostać uznany za ograniczenie konkurencji, ponieważ z uwagi na jego charakter domniemywa się, że wywołuje skutki ograniczające konkurencję, to jednak chodzi w tym względzie o zwykłe domniemanie, które nie zwalnia Komisji w każdym razie z obowiązku zbadania antykonkurencyjnych skutków. Tak więc w przypadku gdy przedsiębiorstwo zajmujące pozycję dominującą twierdzi w toku postępowania administracyjnego, prezentując dowody na poparcie tego twierdzenia, że jego zachowanie nie miało zdolności do ograniczenia konkurencji, a w szczególności do wywołania zarzucanych mu skutków w postaci wykluczenia, Komisja powinna zbadać zdolność wykluczającą systemu rabatowego. W ramach takiej analizy Komisja powinna nie tylko zbadać z jednej strony wagę pozycji dominującej przedsiębiorstwa na rynku właściwym i z drugiej strony stopień pokrycia rynku kwestionowaną praktyką, jak również warunki i zasady przyznawania rozpatrywanych rabatów, okres ważności tych rabatów oraz ich wysokość, lecz także dokonać oceny istnienia ewentualnej strategii mającej na celu wykluczenie z rynku przynajmniej równie skutecznych konkurentów. Ponadto jeśli Komisja przeprowadziła test AEC, jest on jednym z elementów, które powinna ona uwzględnić przy ocenie zdolności systemu rabatowego do ograniczenia konkurencji.

⁶ Przeprowadzona w ten sposób analiza ekonomiczna dotyczyła w niniejszym przypadku zdolności spornych rabatów do wykluczenia z rynku konkurenta, który byłby równie skuteczny jak Intel, chociaż nie miałby pozycji dominującej. Konkretnie rzecz biorąc, analiza miała na celu określenie ceny, za jaką konkurent równie skuteczny jak Intel i ponoszący te same koszty co Intel musiałby sprzedawać swoje procesory, żeby zrekompensować danemu producentowi sprzętu informatycznego lub dystrybutorowi urządzeń elektronicznych utratę omawianych rabatów, aby ustalić, czy ów konkurent może nadal w tym przypadku pokrywać swoje koszty.

W drugiej kolejności Sąd sprawdził przede wszystkim, czy dokonana przez Komisję ocena zdolności spornych rabatów do ograniczenia konkurencji opiera się na określonej w ten sposób metodzie. W tym względzie wskazał on od razu, że Komisja naruszyła prawo w zaskarżonej decyzji, gdy uznała, że test AEC – który pomimo wszystko przeprowadziła – nie był konieczny, by umożliwić jej wykazanie, iż sporne rabaty Intel miały charakter nadużycia. Sąd stwierdził jednak, że nie może ograniczyć się do tego stwierdzenia. Zważywszy, że wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym wskazuje, iż test AEC miał realne znaczenie przy dokonywaniu przez Komisję oceny zdolności rozpatrywanej praktyki rabatowej do wywołania skutku w postaci wykluczenia, Sąd był zobowiązany do zbadania argumentów Intel sformułowanych w odniesieniu do rzeczoności testu.

W trzeciej kolejności zważywszy, że analiza zdolności spornych rabatów do ograniczenia konkurencji wpisuje się w ramy wykazania istnienia naruszenia prawa konkurencji, w niniejszym przypadku nadużycia pozycji dominującej, Sąd przypominał zasady dotyczące rozkładu ciężaru dowodu i wymaganego standardu dowodowego. Otóż zasada domniemania niewinności, która ma zastosowanie również w tej dziedzinie, wymaga od Komisji wykazania istnienia takiego naruszenia, w razie potrzeby za pomocą łańcucha precyzyjnych i zgodnych poszlak, tak aby nie pozostawić w tym względzie żadnych wątpliwości. W sytuacji gdy Komisja twierdzi, że ustalone okoliczności faktyczne można wyjaśnić jedynie antykonkurencyjnym zachowaniem, istnienie danego naruszenia należy uznać za niewystarczająco udowodnione, jeżeli zainteresowane przedsiębiorstwa są w stanie przedstawić inne przekonujące wyjaśnienie tych faktów. Jeśli natomiast Komisja opiera się na dowodach, które co do zasady są wystarczające do wykazania istnienia naruszenia, wówczas to zainteresowane przedsiębiorstwa powinny wykazać, że ich wartość dowodowa jest niewystarczająca.

W czwartej kolejności Sąd zbadał argumenty dotyczące błędów, które Komisja miała popełnić w swojej analizie AEC, właśnie w świetle tych zasad. W tym względzie orzekł on, że Komisja nie wykazała w sposób wystarczający pod względem prawnym zdolności każdego ze spornych rabatów do wywołania skutku w postaci wykluczenia, biorąc pod uwagę argumenty podniesione przez Intel w odniesieniu do dokonanej przez Komisję oceny odpowiednich kryteriów analizy.

Po pierwsze bowiem, jeżeli chodzi o zastosowanie testu AEC wobec Dell, Sąd uznał, że w okolicznościach rozpatrywanej sprawy Komisja mogła faktycznie oprzeć się w uzasadniony sposób przy ocenie „podważalnego udziału”⁷ na danych znanych podmiotom gospodarczym innym niż przedsiębiorstwo dominujące. Po zbadaniu przedstawionych w tym zakresie przez Intel dowodów Sąd stwierdził jednak, że owe dowody mogą wzbudzić w sądzie wątpliwości odnośnie do wyniku tej oceny, w związku z czym orzekł, że dowody uwzględnione przez Komisję w celu stwierdzenia, iż przyznane Dell rabaty miały zdolność do wywołania skutku w postaci wykluczenia w całym rozpatrywanym okresie, są niewystarczające. Po drugie, Sąd uznał, że to samo odnosi się do analizy rabatu przyznanego HP w szczególności dlatego, że przyjętego skutku w postaci wykluczenia nie wykazano w odniesieniu do całego okresu naruszenia. Po trzecie, w odniesieniu do rabatów przyznanych pod różnymi warunkami spółkom należącym do grupy NEC, Sąd stwierdził w analizie Komisji dwa błędy, z których jeden dotyczy wartości rabatów warunkowych, a drugi odnosi się do niewystarczająco uzasadnionej ekstrapolacji wyników uzyskanych w odniesieniu do jednego kwartału na cały okres naruszenia. Po czwarte, Sąd stwierdził także brak wystarczających dowodów odnośnie do zdolności przyznanych Lenovo rabatów do wywołania skutku w postaci wykluczenia, ze względu na popełnione przez Komisję błędy w liczbowej ocenie rozpatrywanych korzyści w naturze. Po piąte, Sąd doszedł do podobnego wniosku w odniesieniu do analizy AEC dotyczącej Media-Saturn, uznając w szczególności, że Komisja w ogóle nie podała powodów, które w kontekście analizy wypłat przyznanych temu dystrybutorowi skłoniły ją do ekstrapolacji wyników – uzyskanych w ramach analizy rabatów przyznanych na rzecz NEC – dotyczących jednego kwartału na cały okres naruszenia.

⁷ Wyrażenie to oznacza w niniejszym przypadku udział rynkowy, w odniesieniu do którego klienci Intel byli skłonni i zdolni do przeniesienia swoich zamówień na innego dostawcę i który z konieczności był ograniczony, zważywszy w szczególności na charakter produktu Intel, wizerunek jego marki i jego profil.

W piątej kolejności Sąd zbadał, czy zaskarżona decyzja uwzględnia należycie wszystkie kryteria pozwalające wykazać zdolność praktyk cenowych do wywołania skutku w postaci wykluczenia, zgodnie z orzecznictwem Trybunału. W tym względzie stwierdził jednak, że Komisja nie zbadała należycie kryterium dotyczącego stopnia pokrycia rynku kwestionowaną praktyką ani nie przeprowadziła prawidłowej analizy okresu ważności rabatów.

W konsekwencji z całości powyższych rozważań wynika, że **przeprowadzona przez Komisję analiza jest niekompletna i nie pozwala w żadnym razie wykazać w sposób wystarczający pod względem prawnym, iż sporne rabaty były w stanie lub mogły wywołać antykonkurencyjne skutki, wobec czego Sąd stwierdził nieważność decyzji** w zakresie, w jakim Komisja uznaje w niej, że owe praktyki stanowią nadużycie w rozumieniu art. 102 TFUE.

Wreszcie, jeśli chodzi o wpływ stwierdzenia takiej częściowej nieważności zaskarżonej decyzji na wysokość nałożonej przez Komisję na Intel grzywny, Sąd stwierdził, że nie jest w stanie określić kwoty grzywny dotyczącej wyłącznie bezpodstawnych ograniczeń. W konsekwencji **Sąd stwierdził nieważność całego artykułu zaskarżonej decyzji, w którym Komisja nakłada na Intel grzywnę w wysokości 1,06 mld EUR z tytułu stwierdzonego naruszenia.**

UWAGA: Odwołanie od orzeczenia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału w terminie dwóch miesięcy i dziesięciu dni od dnia zawiadomienia o tym orzeczeniu.

UWAGA: Celem skargi o stwierdzenie nieważności jest doprowadzenie do uznania za nieważne aktów instytucji Unii, które są sprzeczne z prawem Unii. Państwa członkowskie, instytucje wspólnotowe oraz jednostki mogą, pod pewnymi warunkami, wnieść skargę o stwierdzenie nieważności do Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu. Jeżeli skarga jest zasadna, stwierdza się nieważność aktu. Instytucja, której to dotyczy, powinna zaradzić ewentualnej próżni prawnej spowodowanej nieważnością tego aktu.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Sądu.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.